AVİM
AVRASYA İNCELEMELERİ MERKEZİ
CENTER FOR EURASIAN STUDIES

AVİM Yorum • No: 2013 / 42 • Nisan 2013

BAŞKAN OBAMA'NIN 24 NİSAN MESAJI

Ömer Engin LÜTEM

ABD Başkanı 24 Nisanda Ermeni Anma Günü bildirisini yayınladı ve beklendiği gibi soykırım sözcüğünü kullanmadı. Ancak, geçen yıllarda olduğu gibi, soykırım sözcüğünün Ermenice karşılıklarından biri olduğu anlaşılan Meds Yeghern (büyük felaket) deyimi kullanarak Ermenileri, kısmen olsun, tatmin etmek istedi.

Bu yılki bildiri, içeriği itibariyle ve bazen kelimesi kelimesine geçen yılki bildiriye benzerlik göstermekte ve aynı temaları işlemektedir. Doğrudan soykırım sözcüğünün kullanılmaması yanında olayların tam olarak, açık bir şekilde tanınması gerektiği ve milletlerin geçmişlerindeki acı olayları tanımakla daha güçlendikleri belirtilmek suretiyle, dolaylı olarak Türkiyeye soykırım iddialarını tanıması telkin edilmektedir. Diğer yandan bu yolu seçmiş olan Türk ve Ermeniler cesur olarak nitelendirilmekte ve kendi hükümetlerinin ve ABD Başkanının desteğiyle bu yolda devam etmeleri istenmektedir. Burada açık olmayan Ermenilerin geçmişin hangi olayını tanımaları gerektiğidir. Aslında 1915e giden yolda ve 1915ten sonra da Ermenilerin Doğu Anadoludaki mezalimden siyasi cinayetlere kadar giden geniş bir alanda utanç verici eylemleri vardır. Bunların kabulü, olası bir Türk-Ermeni uzlaşmasına yardımcı olabilir. Ancak Ermeni kamuoyu böyle bir düşünceden çok uzaktır. Ermeni mezalimi ya yok farz edilmekte veya küçümsenmektedir. Siyasi cinayetler ise, tüm hukuk kurallarının aksine, adaletin yerine getirilmesi olarak görülmektedir.

Başkan Obamanın açıklaması, yumuşak üslubuna rağmen, hem Türklerden hem de Ermenilerden olumsuz tepkiler almıştır.

Bir Taşnak kuruluşu olan Amerika Ermeni Milli Komitesi İcra Direktörü Başkanın, Türkiyenin baskısı altında, daha önce tanımış olduğu Ermeni soykırımı söyleminden geri adım attığını ve gerçeğin inkârı ve adaletin önlenmesinde Türkiye ile beraber hareket ettiğini ileri sürmüştür.

Türk-Amerikan Dernekleri Asamblesi Başkanı Ergun Kırlıkovalı ise Başkan Obamaya gönderdiği bir mektupta, tarihi olaylar hakkında kısa bilgi verdikten sonra, ölmüş olan Türklerin ve Ermenilerin yasını tuttuklarını, katliam yapıldığını inkâr etmediklerini, ancak bunların, BM Soykırım Sözleşmesinde tanımlanan soykırım olduğunu kabul etmediklerini bildirmiştir. Mektupta ayrıca Ermeni güçlerinin Azerbaycandan çekilmesi ve bir milyon Azerinin evlerine dönmesine paralel olarak, 2009 yılı protokollerinin Meclislerce onaylanması ve Türkiye- Ermenistan ilişkilerinin normal hale getirilmesi de yer almaktadır.

Türkiye Dışişleri Bakanlığı da bir açıklama yaparak Başkanın bildirisini tarihi gerçekleri çarpıttığını ifade ile her bakımdan sorunlu bulunduğunu ve kınandığını belirtmiştir. Ayrıca bu tür bildirilerin Türk-Amerikan ilişkilerine zarar verdiği ve Türklerin ve Ermenilerin adil hafızaya ulaşmalarını zorlaştırdığı ifade olunmuştur. Diğer yandan ABDden, sorunu daha derinleştirmek yerine çözümüne katkıda bulunması ve konunun tarafsız ve bilimsel şekilde araştırılmasından kaçan Ermeni tarafını gerçekçi ve uzlaşmacı olmaya teşvik edilmesi istenmiştir. Dışişlerinin açıklaması, tarihin doğru anlaşılmasını engellemeye çalışan önyargılı müdahalelere rağmen Türkiyenin konuya özgüvenle ve açık fikirlilikle baktığını ve gerçeğin tüm yönleriyle araştırılmasını istediği bildirilerek son bulmaktadır.

Ermenistan Obamanın bildirisine bir tepki göstermemiştir. Ancak, Diaspora gibi, metinde açıkça soykırım sözcüğünün bulunmamasının onları da rahatsız etmiş olması normaldir.

Böylelikle Başkan Obamanın 24 Nisan bildirisi, Amerikan vatandaşı olan Türk ve Ermenileri olduğu kadar Türkiyeyi de ve büyük olasılıkla Ermenistanı da memnun etmemiştir.

Her yıl aynı görüşleri ileri süren, bir işlevi bulunmayan, ilgili tüm tarafları tatmin etmedikten başka aralarındaki anlaşmazlığı derinleştiren, ayrıca Amerikan Başkanının eleştirilmesine yol açan bu bildirilerin bundan böyle yayınlanmasından vazgeçileceği ümit edilmektedir.

Yazar Hakkında :

Atıfta bulunmak için: LÜTEM, Ömer Engin. 2026. "BAŞKAN OBAMA'NIN 24 NİSAN MESAJI ." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2013 / 42. Nisan 26. Erişim Kasım 10, 2026. https://mail.avim.org.tr/tr/Yorum/BASKAN-OBAMA-NIN-24-NISAN-MESAJI

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır